

Zbigniew Połczyński, Jan Grześkowiak

Toruń, ul. Dominikańska 1-9

Informator Archeologiczny : badania 17, 218-219

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dalsze badania na stoku południowym i w fosie powiały ostatecznie wyjścił charakter odkrytych obiektów, a przede wszystkim rozwiązad problem wjazdu na dziedzińiec gospodarzy.

Prace badawcze w tzw. siodła miały na celu odczytanie pierwotnego profilu fosy oraz uchwycenie ewentualnych słupów mostu łączącego w tym miejscu oba wzgórziska. Przygodzki takiego mostu odkryto w ubiegłym sezonie. Dolna część zachodniego stoku fosy wyścięta została w skale prawie pionowo i sięga do głębokości 8 m od poziomu mostu. Znaczne trudności techniczne, związane z eksploatacją wykopów w tzw. siodła, uniemożliwiły wykonanie założonego planu. Zakonczono prace w tym miejscu przesuwając na rok następny.

Warstwy kulturowe na obu stokach charakteryzują się spora zawartością fragmentów naczyń glinianych, kafli, kości, a także szkła i metali, wśród których jest wiele militariów. Zależnie także monety, ozdoby z kości oraz bogato polichromowany gotycki detal architektoniczny. Zabytki ruchome pochodzą z okresu od XIV do XVI wieku.

Badania będą kontynuowane.

TOZEW - Stare Miasto
woj. gdańskie
Sektor C

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Aleksandra Szymańska i mgr Jerzy Żmijewski, przy konsultacji mgr. Wiesława Haftki /autora sprawozdania/. Finansował Urząd Miejski w Torwie. Trzeci sezon badań. Osada miejska i klasztor Dominikanów /z k. XIII do pocz. XIX w./.

W pięciu wyznaczonych wykopach w obrębie częściowo zachowanej zabudowy dawnego klasztoru, odsłonięto fragmenty kilku dalszych obiektów murowanych o różnej chronologii.

Najciekawsze wyniki osiągnięto w wykopie nr 5 usytuowanym przy północno-wschodnim narożniku zakrytym kościoła św. Stanisława, gdzie odsłonięto słabo zachowany fragment fundamentu muru obwodowego pierwotnego założenia. Jego kierunek i przypuszczalnie dalszy przebieg w kierunku nawy głównej, pod zachodnią partią obszernego prezbiterium zdaje się sugerować zupełnie odmienne rozwiązanie architektoniczne pierwszej fazy istnienia klasztoru /koniec XIII wieku - pierwsza poł. XIV w./ niż proponowane do tej pory rozwiązania.

Materiał ruchomy wliczany, głównie fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej, średnio-wiecznej i nowożytniej.

Badania będą kontynuowane.

TORUŃ
ul. Dominikańska 1-9

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział Toruń

Badania prowadzili mgr Zbigniew Połczyński /autor sprawozdania/ i dr Jan Grzeszkowiak. Finansował WKZ w Toruniu. Drugi sezon badań. Kościół św. Mikołaja i Klasztor Dominikanów /XIII, XVIII w./.

Badania archeologiczne stanowiły kontynuację prac w wykopie I o powierzchni 200 m², wymiarach 5 x 40 m i kierunku w przybliżeniu północ-południe.

W wyniku prac badawczych odsłonięto dalsze fragmenty zachodniej części kościoła św. Mikołaja i części zabudowy klasztornej /część wirydarza/, do poziomu fundamentów kamiennych. Wszystkie odkryte relikty architektoniczne datować można, w oparciu o źródła historyczne, od drugiej połowy XIII wieku.

Tegoroczne prace doprowadziły do osiągnięcia poziomu osadniczego z XIII-XIV w. na głębokości 270 cm od powierzchni. W południowej części wykopu, w kruchcie kościelnej, w pobliżu wejścia, na głębokości około 200 cm od powierzchni odsłonięto obiekt typu wyśrodkowanego /pracownia/, w którym wśród licznego materiału ceramicznego i kostnego na znaczącą uwagę zasługują figurka kościelna. Figurka ta, przedstawiająca postać kobiecą kamionką sokoła, stanowiła rękodzieło naziemne i została datowana,

podobnie jak sam obiekt na XIII-XIV w. Obiekt ten jest starszy od zabudowań tej części kościoła św. Mikołaja.

Efektem eksploatacji jest liczny materiał zabytkowy: ceramika późnoprzedniowieczna w ilości 2688 fragmentów; szkło naczyńowe i okienne - 1274 fragmenty, 607 sztuk metali oraz materiał numizmatyczny w ilości 79 monet srebrnych i miedzianych z okresu XIV/XV w. po XVIII w. Zawieszki na sznitarce brakteaty guziczkowe, denary Zygmunta I, szelągi Zygmunta III Wazy, Janas Kazimierza, Michała Korybuta Wiśniowieckiego, szelągi pruskie i lenne szwedzkie, szelągi Augusta III.

Poza tym natrafiono na medaliki z brązu, kostkę do gry, krzyżyk z brązu, fragmenty kościanego grzebliska.

W 1983 roku wyeksplorowano 62 pochówki szkieletowe datowane od XIV po XVIII wiek.

Badania będą kontynuowane.

TORUŃ
Kościół NMP

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział Toruń

Badania prowadziła mgr Małgorzata Szczępanik. Finansował WKZ Toruń. Drugi sezon badań. Kościół NMP. Okres późnoprzedniowieczny i nowożytny /XIV - XVIII w./.

Badanie archeologiczne wewnątrz kościoła, prowadzone w ramach nadzoru nad pracami ziemnymi, związanymi z modernizacją tego obiektu.

Prezbiterium

Eksploatację prowadzono w dwóch wykopach usytuowanych wzdłuż stali. W wykopie pierwszym kontynuowano badania z roku ubiegłego. Odsłonięto relikty muru ceglano-głazowego wraz z fundamentem kamiennym ułożonym na warstwie gliny, biegnącego po osi wschód-zachód. Pod schodami grobowca nowożytnego, odkryto w ubiegłorocznym sezonie, odsłonięto relikty grobowca gotyckiego posadowione na fundamencie kamiennym /szer. 2,2 m/ łączącym się prostopadłe z murem biegnącym po osi wschód-zachód w północniowej części prezbiterium.

Wykop drugi stanowił przedłużenie wykopu pierwszego w kierunku zachodnim. Odkryto dalszy przebieg muru "wzdłużnego", zarejestrowanego w wykopie pierwszym, oraz fragment grobowca gotyckiego z wydzielonymi dzielami kwadratami. Wyeksplorowano w nim 3 pochówki.

Nawa główna

W wykopie usytuowanym w przedniej jej części, po stronie południowej odkryto relikty muru z wbudowanym pilastrem, biegnącego po osi wschód-zachód.

Po przeciwległej stronie nawy odsłonięto mur ceglany, którego przebieg w kierunku północnym zarejestrowano podczas kopania rowu pod kabel elektryczny. Uchwyciono połączenie /neroznik/ z murem biegnącym prostopadłe w stosunku do niego. Lico muru biegnącego po osi północ-południe w swej części południowej stanowiło ścianę wschodnią grobowca tak, że pilaster wbudowany w mur znalazł się wewnątrz niego. W grobowcu wyeksplorowano pochówek w trumnie, umieszczoną dodatkowo w drewnianej skrzyni. Z wyposażenia pochówka oprócz fragmentów odzieży, zachowała się drewniana haczyk ułożona w nagach.

Warstwy kulturowe we wszystkich wykopach są całkowicie przemieszczone przez użytkowanie podziemia kościoła w celach grzebalnych. Zawierały one dużą liczbę luźnych kości ludzkich. Wyeksplorowano 22 pochówki - w większości w trumnach - datowane na XVII-XVIII wiek. Dwa z nich na podstawie b. rze zachowanych natrumniennych tablic z inskrypcjami są dokładnie datowane na lata 1619 i 1666. Wydobytym nielicznym, choć zróżnicowanym, materiałem zabytkowym pochodzi z okresu od XIV do XVIII wieku. Wyjątkiem są dwa małe fragmenty ceramiki datowane na okres halstański. Odkryte relikty architektoniczne należy wiązać przypuszczalnie z drugą fazą rozwoju kościoła.